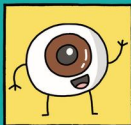
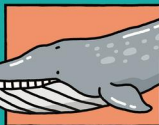

PREŽI DEŇ AKO

HOVIENKO,

SOPKA

či PANDA

NAJVŤIPNEJŠÍ SPRIEVODČA PO ŽIVOTE NA ZEMI

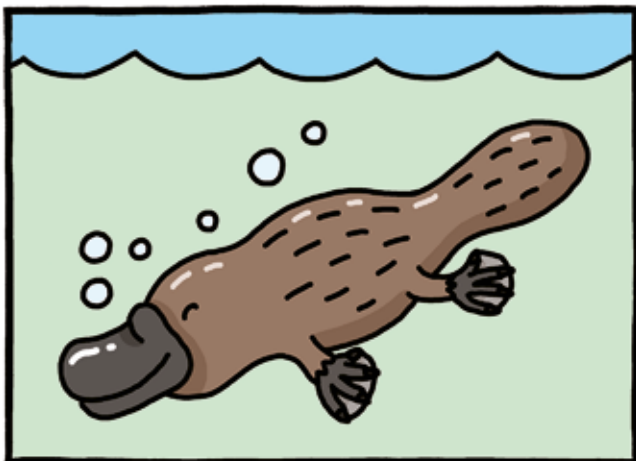
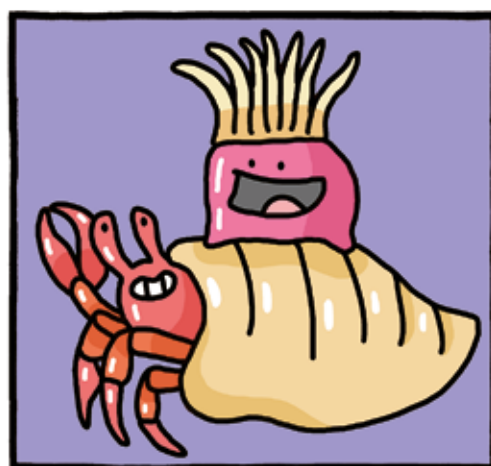
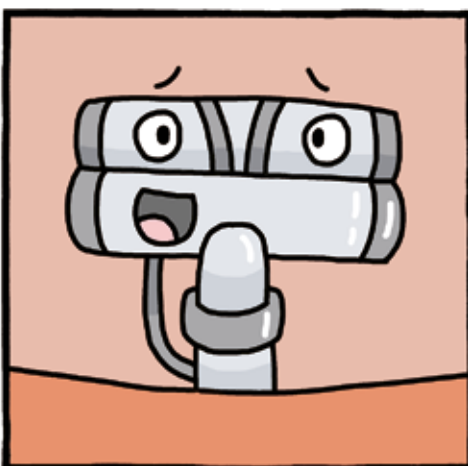
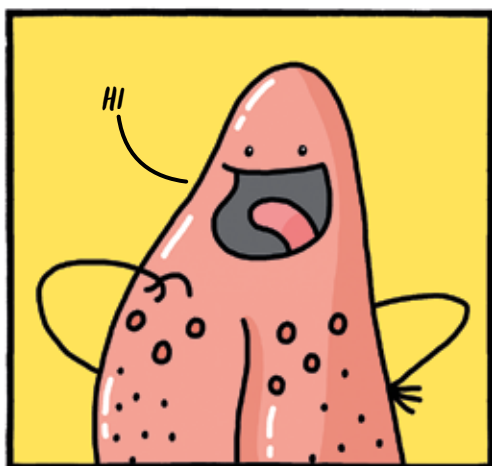
MIKE BARFIELD A JESS BRADLEY

PREŽI DEŇ AKO

HOVIENKO, SOPKA ČI PANDA

EDITOR ANGLICKÉHO VYDANIA JONNY LEIGHTON
GRAFICKÁ ÚPRAVA JACK CLUCAS
NÁVRH OBÁLKY ANGIE ALLISON
ZVLÁŠTNE POĎAKOVANIE PATRÍ LAUREEN FARNSWORTH

Prvýkrát vyšlo v Spojenom kráľovstve v roku 2020
vo vydavateľstve Buster Books,
v divízii vydavateľstva Michael O'Mara Books Limited.

Text and layout © Mike Barfield 2020

Illustrations copyright © Buster Books 2020

Translation © Andrej Šútovec 2023

Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2023

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť
nijakou formou reprodukováaná, kopírovaná alebo rozmnožovaná bez
predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Prvé slovenské vydanie

Vydalo Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., v Bratislave v roku 2023.

Z anglického originálu *A Day in a Life of a Poo, a Gnu and You*

vydaného vo vydavateľstve Buster Books v roku 2020

preložil Andrej Šútovec.

Zodpovedná redaktorka Dana Brežňanová

Editorka Jana Behulová

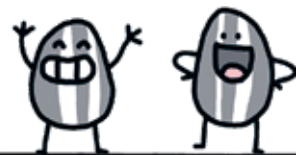
Zalomenie LAYOUT, s. r. o., Bratislava

Tlač FINIDR, s. r. o., Český Tešín

ISBN 978-80-566-6052-2

10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

www.slovart.sk

PREŽI DEŇ AKO

HOVIENKO,

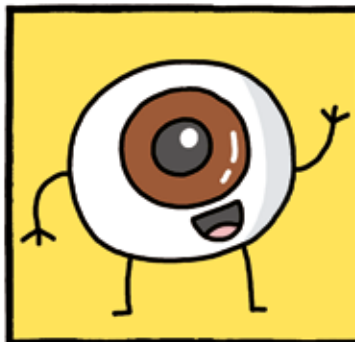
SOPKA

ČI PANDA

NAPÍŠAL MIKE BARFIELD
ILUSTROVALA JESS BRADLEY

slovarť

OBSAH

ÚVOD 6

ĽUDSKÉ TELO 7

Mozog 8

Oko 10

Zblízka: Lepšie sa prizri 11

Tajný denník zuba 12

Jazyk 14

Bránica 15

Vlas/chlp 16

Zblízka: Vši a hnidy 17

Tajný denník nosa 18

Bradavica 20

Vyrážka 21

Kostra 22

Zblízka: Naj košť 23

Tajný denník bielej krvinky 24

Pľúca 26

Zblízka: Nádych 27

Srdce 28

Zblízka: Hrdinské srdce 29

Žalúdok 30

Pečeň 31

Mechár 32

Zblízka: Moč a ty 33

Črevo 34

Hovienko 36

Zblízka: Tvoje hovienko 37

Prd 38

Kašeľ 39

Ruka 40

Noha 41

Tajný denník červenej krvinky 42

Zblízka: Bunkáči 44

RÍŠA ZVIERAT 45

Podenka 46

Včela 47

Tajný denník slimáka 48

Pavúk 50

Zblízka: Siete 51

Tajný denník dážďovky 52

Lajniak 54

Prílipka 55

Medúza 56

Zblízka: Nebezpečné medúzy 57

Sasanka 58

Zblízka: Sasankovo 59

Morský čert 60

Zblízka: Podivné ryby 61

Kalmar Hamiltonov 62

Zblížka: Obor z hĺbín	63
Vráskavec	64
Vtákovpysk	65
Dikobraz	66

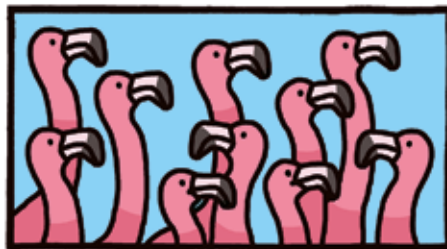
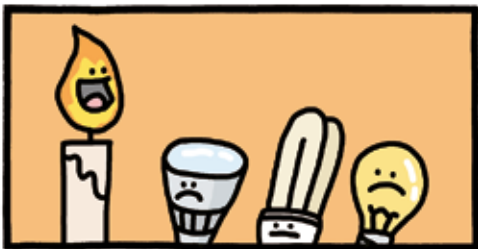
Šupinavec	67
Tajný denník ľavy dvojhrbej	68
Leňoch	70
Pakaň	71
Koala	72
Zblížka: U včkovcov	73
Skunk	74
Panda	75
Ďateľ	76
Plameniák	77
Kivi	78
Zblížka: Nelietavé vtáky	79
Tajný denník upíra	80
Varan	82

ZEM A VEDA	83
Poháňkovec	84
Zblížka: Superburina	85
Mucholapka	86
Sľnečnica	87
Strom	88
Zblížka: Drevo	89
Banán	90
Kokos	91
Muchotrávka	92

Zblížka: Divné huby	93
Lišajník	94
Slanobyl	95
Fytoplanktón	96
Baktéria	97
Oblak	98
Zblížka: V oblakoch	99
Tajný denník tornáda	100
Žula	102
Zblížka: Horniny	103
Sopka	104
Zblížka: Teraz to buchne!	105
Tajný denník blesku	106
Mesiac	108
Polárna žiara	109
Budík	110
Žiarovka	111
Mars Rover	112
Zblížka: Partia na Marse	113
Tajný denník vesmírnej sondy	114
Sľnko	116
Zblížka: Superstar	117

Snehová vločka	118
Kryha	119
Dúha	120
SLOVNÍK	121
JESS A MIKE	127

ÚVOD

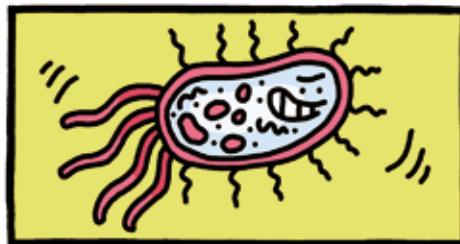
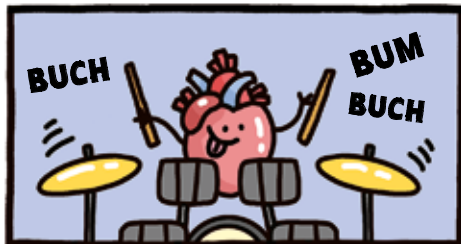
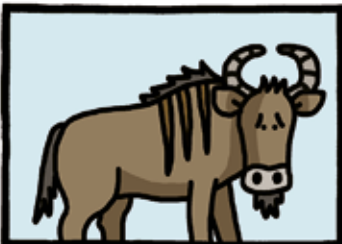
Vitaj na stránkach knihy *Preži deň ako hovienko, sopka či panda*, vtipného sprievodcu po živote na našej planéte (a v niektorých prípadoch aj mimo nej).

Knihá je rozdelená na tri časti: *Ľudské telo*, *Riša zvierat* a *Zem a veda*. Ak sa chceš dozvedieť, čo sa deje v tvojom tele, čo živočíchy robia, keď sa nepozeraš, alebo ako náš svet funguje z pohľadu vedy, si na správnom mieste.

Čakajú ťa komiksy **PREŽI DEŇ AKO...** o tom, čo sa odohráva počas dňa, stránky *Zblízka* s doplnkovými informáciami, prehľadnými náčrtmi a vysvetlivkami a tiež *Tajné denníky* s najrozmanitejšími „dôvernými“ informáciami.

Na konci knihy sa nachádza slovník, kde si môžeš vyhľadať, čo znamenajú nové, neznáme slová, na ktoré možno v texte narazíš.

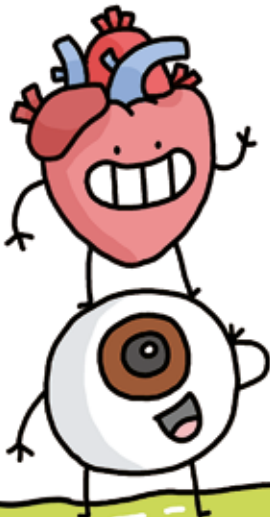
Tak na čo ešte čakáš? Šup do čítania!
Nemáš na to celý deň!

ĽUDSKÉ TELO

Bdie či spí, beží alebo odpočíva – tvoje telo má stále čo robiť. A práve o tom je táto časť knihy: o tele a o tom, čo sa v ňom nachádza a odohráva. Vlastne by sa dalo povedať, že sa tu budú riešiť „otázky na telo“ o jeho jednotlivých častiach – od vlasov na hlave až po špičky prstov na nohách. Tvoj mozog dostane všetky potrebné informácie o šuśňoch, kostiach, bradaviciach, cikaní, vyrážkach, hovienkach a mnohých ďalších veciach. Ale varujeme ťa – na niektoré z uvedených faktov budeš potrebovať silný žalúdok. Našťastie, jeden taký nájdeš aj na ďalších stránkach.

PREŽI DEŇ
AKO...

MOZOG

Čau, som tvoj mozog.
Mám na povel celé telo –
ráno, cez deň aj v noci.

Niektorí hovoria, že som
trochu panovačný, ale
nemajú celkom pravdu...

Lebo ja som ABSOLÚTNY diktátor!
Ovládam úplne VŠETKO.
Vďaka mne sa

HÝBEŠ

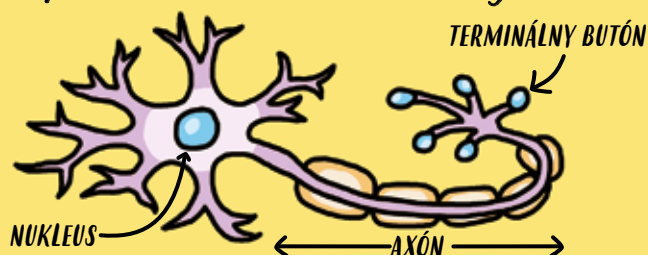

PREMÝŠLAŠ

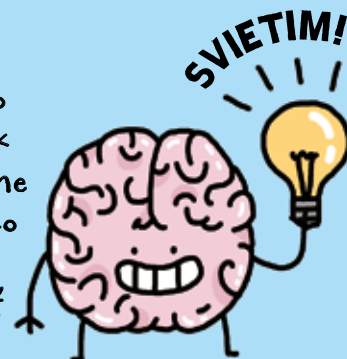

CÍTIŠ

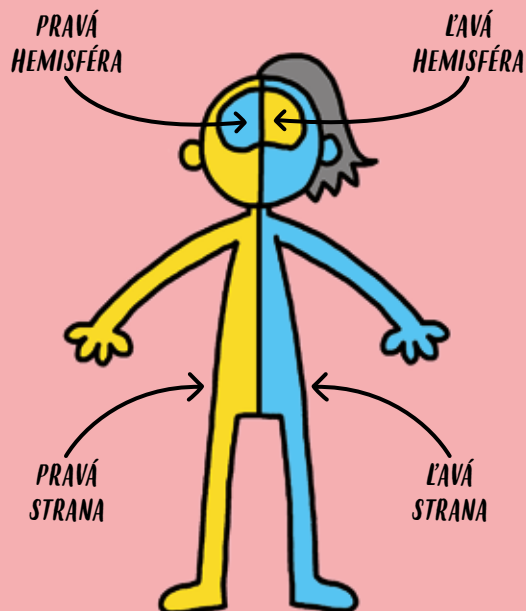
Skladám sa z miliárd špeciálnych buniek*
nazývaných neuróny, ktoré vysielajú a prijímajú
signály do a z každého miesta v tvojom tele.

Neuróny môžu
za hodinu
preniesť signály do
vzdialenosti stoviek
kilometrov a spoločne
dokážu vyrobiť toľko
elektriny, že by sa
ňou dala rozsvietiť
žiarovka.

Som rozdelený na dve hemisféry,
čiže poglobule. Vo všeobecnosti platí,
že ľavá hemisféra ovláda pravú stranu tela,
pravá zase ľavú.

A moje rôzne časti vykonávajú rôzne úlohy.

Medzi mnou a ostatnými časťami tela
prebieha neustála výmena informácií.
Občas sa však stane, že dojde k chybe!

Mám fakt VEĽA práce.
Dokonca pracujem,
aj keď ty spíš.

Vtedy napríklad ukladám
spomienky na tvoje zážitky...

... a tiež vypínam svaly,
aby človek nemohol naplno
prežívať svoje bláznivé sny.
Pardon!

Ak sa pichneš do prsta, receptory
bolesti vyšlú signál do miechy.

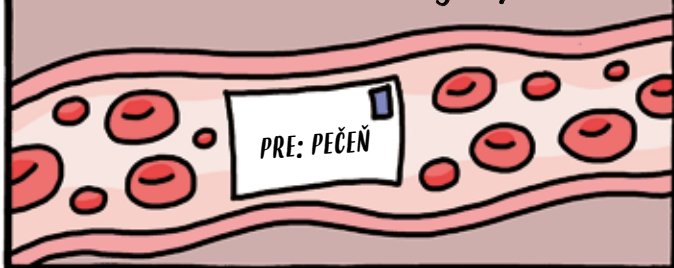
Reflexná odpoveď miechy ťa
prinúti okamžite sa pohnúť.

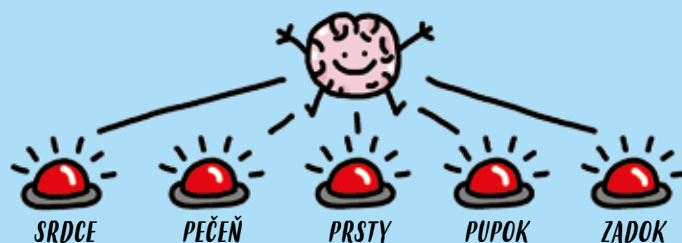
A ja si tento zážitok
zaznamenám pre
budúcnosť.

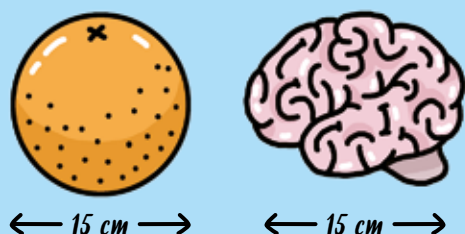
Prostredníctvom hormónov rozosielať
krvou chemické signály.

Som v kontakte s každou časťou tvojho tela.

To vôbec nie je zlé na slizký
sivý orgán veľkosti väčšieho
grapefruitu.

Možno som panovačný, ale
je to len pre tvoje dobro.

Takže dávaj
na mňa,
prosím, pozor.

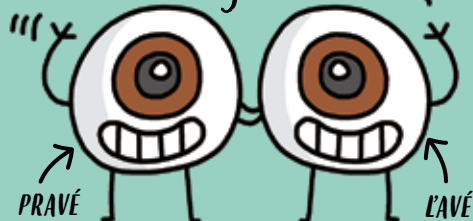
PREŽI DEŇ
AKO...

OKO

Ja som oko - rado ťa vidím.

Spolu s mojím dvojčatom ľavým okom sme súčasťou tvojej zrakovej sústavy, vďaka ktorej vidíš.

Zo sveta okolo nás dostávame informácie a posielame ich do záhlavového laloku mozgovej kory v zadnej časti mozgu, kde sa spracúvajú.

Sme neustále v pohybe - napríklad keď čítaš túto vetu alebo keď dávaš pozor, kam ideš.

POZERÁŠ
VPRAVO

POZERÁŠ
VĽAVO

POZERÁŠ SA NA
VLASTNÝ NOS

Zrenice - okrúhle čierne otvory v našom strede - neustále menia svoju veľkosť. Zväčšujú sa alebo zmenšujú v závislosti od množstva svetla v okolí.

MÁLO SVETLA:
ZRENICA
SA ROZŠÍRI
A PREPÚŠŤA
VIAC SVETLA

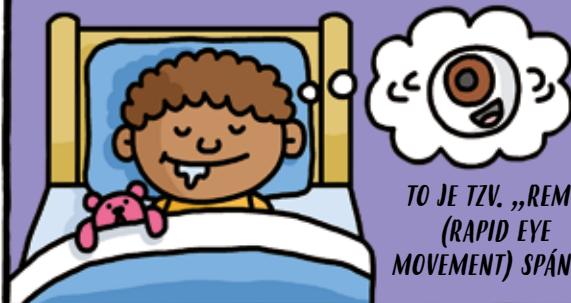
VEĽA SVETLA:
ZRENICA
SA ZÚŽI
A PREPÚŠŤA
MENEJ SVETLA

Keď svetlo vstúpi cez zrenicu do oka, prejde do šošovky, kde sa jeho lúče lámu a premietajú na vrstvu nervových buniek nazývanú sietnica. Na sietnici je však obraz obrátený hore nohami, takže sa posielajú do mozgu, kde sa spracuje do správnej polohy.

Dokonca aj keď spíš, tvoje oči sa stále hýbu, najmä počas snov.

TO JE TZV. „REM“
(RAPID EYE
MOVEMENT) SPÁNOK

Jednu vec však nikdy **NEROBÍME**. Určite ti pri kýchnutí nevypadneme. Je to úplný nezhmysel, to by sme ti nikdy nespravili.

POMOOOC!

Celodenné čítanie na obrazovku nám dáva riadne zabráť. Prečo si radšej neprečítaš knihu? Napríklad túto!

Maj sa!

ZBLÍZKA

LEPŠIE SA PRIZRI

Oko je zložitý orgán, skladajúci sa z množstva častí. Zvyčajne má priemer asi 24 mm, čiže je veľké zhruba ako cherry paradajka.

SIETNICA

Tvorí ju vrstva svetlocitlivých buniek nazývaných tyčinky a čapky. Tie menia svetelné podnety na nervové impulzy, ktoré sa zrakovým nervom prenášajú do mozgu.

ROHOVKA

ŠOŠOVKA

V šošovke sa lámu lúče svetla. Aby sme mali ostrý obraz, mení svoj tvar.

CIEVOVKA

OČNÉ BIELKO

ZRAKOVÝ NERV

SMER MOZOG

DÚHOVKA

Dúhovka je farebná časť tvojho oka. Jej najbežnejšia farba je hnedá. Modré a zelené dúhovky sú oveľa vzácnejšie.

TERČ ZRAKOVÉHO NERVOU
Označuje sa aj ako slepá škvrna a je to miesto, kde zrakový nerv vstupuje do oka. Nenachádzajú sa tam žiadne svetlocitlivé bunky.

NÁJDI SVOJU SLEPÚ ŠKVRNU

Zavri ľavé oko a pravým sa pozeraj na križik. Teraz pohybuj stránkou dozadu a dopredu, kým oko vpravo „nezmizne“.

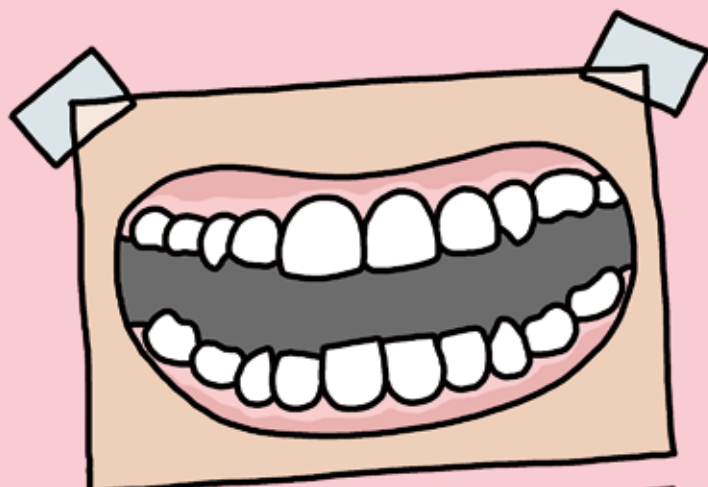
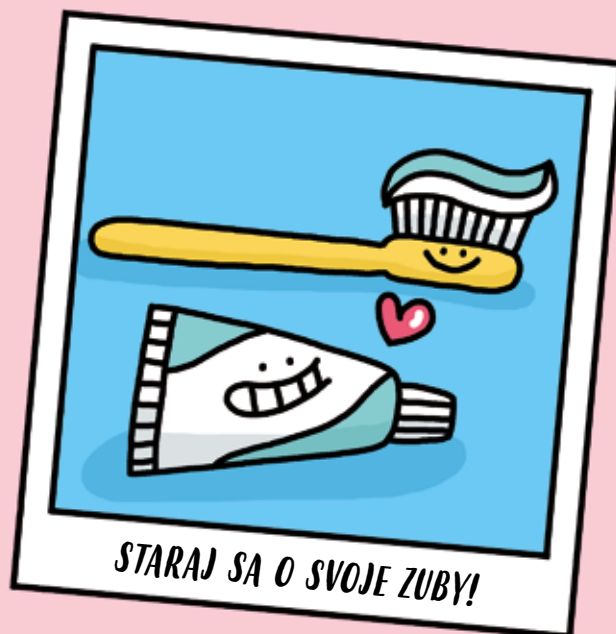
Tajný denník ZUBA

Tento záznam pochádza z denníka
Aničky, stoličky v chrupe
desaťročného dievčaťa.

PONDELOK

Hneď ráno ma dôkladne vydrhli, takže
vonkajšia vrstva mojej skloviny bola
žiarivobiela. Dozvedela som sa, že zubná
sklovina je najtvrdšia látka v ľudskom
tele. Zubná kefka ma však aj tak trochu
štekli.

ČRENÉ ZUBY:
ŽUVANIE
POTRAVY

OČNÉ ZUBY:
TRHANIE
POTRAVY

REZÁKY:
HRYZENIE
POTRAVY

STOLIČKY:
DRVENIE
POTRAVY

UTOROK

Zistila som, prečo ma v poslednom
čase toľko čistili: v škole dnes
bolo fotenie. Keďže som vpravo
vzadu, nie je ma veľmi vidieť. Ale
to je v poriadku, nie som rada
stredobodom pozornosti. Nemusím
sa pretŕčať ako tie rezáky vpredu.